

ЭЧТӨЛӨК

Шигърьләр

Уттан туган уй	6
Ут инде сүнде дисәм	7
Акбай	8
Сугыш елы	9
Төш вакыты	9
Беренче сентябрь	9
Икмәк	9
Яз	9
Егет киткән	10
Фажига	11
«Ни генә тирбәлми хәзер...»	11
Уем тирән	12
«Бер дулкын — көн кебек...»	13
Кояшның кире үзенә	14
Акчарлаклар	15
Миләшләр	16
Бүген елның иң кыска көне	17
Илгә бирергә дигәнем	18
Яфраклар жыры	19
Агачлар яфрак коя	20
Яңгыр	22
«Йоклый жирем тынлыкта һәм иректә...»	22
Таныйсызмы?	23
Гайбәтчегә	23
«Утлар салдым Идел бозларына...»	24
Жыр башладың	25
«Малай чакта язган шигърьләрем...»	25
Хыялларым һаман үзем белән	27
Тургайлар	28
Ташчы	29
«И Жирем, кайдадыр үзендә...»	30
Берләшик	31
«Көрәшләрдә жиңелсәң...»	33
«Сагышым бар...»	33
Ишексез-биксез дөнъяда	34
Кышкы кич	34
Сабан туге	35
Тургайлы жыр	36
Шакыма әле	37
«Сагына карт...»	37

Әлли-бәлли	38
«Очрыйлар да, шәмаилләр укыйм...»	39
Борын-борын заманнарда...	39
«Юри мәллә, нәкъ жиде төн уртасында...»	40
Әйтмә, әйтмә	41
«Ибли чишмәләре ерак иде...»	41
Күрмәдеңме, былбыл, сөйгән ярымны?	42
Төнге сәгать уникедә	42
Үпкәләдем сандугачка	43
«Син, яңартып йөрәгемнең ярасын...»	44
«Аланнарда кызыл баланнарны...»	44
Кандыз авылы яшьләренә	45
Без — халык!	46
«Давыл вәгдә иткән дулкыннарда...»	48
«Әй, сабырсыз! Казаныңда яшь кайный...»	48
«И бәхетсез сөю, тугры юлдашым...»	49
«Каф таулары артыннанмы алып килгән?...»	49
«Син барын да танышлардан табасың...»	50
«Көне-төне син бизисең үз өеңне...»	50
«Беркем, берни туктаталмас — сулар ага...»	51
«Жирем, сиңа гына иңсен игелегем...»	51
«Соңгы өмет кабына да үт була...»	52
«Һәр тамырда бер карурман саклана ич...»	52
«Кыл уртада әйттең мине сөймәвеңне...»	53
«Таш дисеңме? Ташны бит мин каты димим...»	53
«Сагышта кабынып дөрлә, дөрлә кайгыда...»	54
«Бер дулады. Сабыр итте. Кабатлады...»	54
Ачлык мәйданы	55
«Башкае киселгән нәселем Агачы...»	55
Азатлык!	55
Соңгы чолганыш	57
«Ялган булып су төбенә батасы бар...»	57
«Ир-атны кем тыя ала соң...»	57
«И элек жиңелгән халкым...»	58
Булмый ул!	59
Уян, вәждан!	60
«Ахырзамангача бер халык та...»	61
Әхәт Мушинский монологы	62
Сандугач	63
Төнге аваз	64
«Кемдер монда ирек даулый...»	65
Нәкыя Зиннурова монологы	66
«Ялгызбаш идем...»	67
«Алып китә торган агышлар бар...»	67
Кояш чыккан кайтыр юлларга	68
Марат Арсланов монологы	69
Манкортлар һөжүме	70
«Көн буена яннарымнан китми...»	71

«Шагыйрәмә бер нур иңсен миннән!..»	72
Гөлсирә Лотфуллина монологы	73
Мәдхия	74
Ятим татар	75
«Ком бураны»	76
Күлгә төшкән идем	78
«Әлмәттә ниләр бар икән...»	80
Фазыл Вәлиәхмәт монологы	80
«Сәфәр ае — моңлы ай...»	82
«...Дарга китерәләр...»	82
Язгы ташу	83
Каракүз атлы кыз бала	84
Ялвару	85
«Таң атканда җирдә коллык бетә...»	86
«Заһид Мәхмүди монологы	86
«Бик талчыктым каргыш тавышыннан...»	88
«Кулындагы үткен пәке йөзе...»	88
«Соңгы кол»	89
«Көн буена янып тора, юкса...»	90
Йөри торгач таптык эзләгәнне	90
Сәлим Әбу-Бәкер монологы	91
«Бу мәңгелек, кочакларын жәеп...»	92
«Кылыч булып узды кайнар җилләр...»	93
«Шаулады имәннәр, шаулады...»	93
Татар әбиләре	94
Зөфәр абзый	95
«Барсы истә, барсы исән...»	97
«Үлем күзе — яхшы көзгә...»	97
Мамык мендәр	98
Төнге саташу	99
Агудан саклану	100
«Бу көннәрдә «Вести» безнең хакта...»	101
Абдул Алмаз углы монологы	102
«Хәнжәр ялтырады!..»	102
Татар теле	104
«Елгаларның яры икәү була...»	105
«Саламга да абындыра Ачлык...»	105
«Ертылганчы, йолкынганчы күктә...»	105
Исәнем	106
Илдус Әхмәтҗан монологы	107
Туфан тавышы	109
«Казанында кычкыралар...»	110
«Пәйгамбәр була алмассың...»	110
«Ура! Урыс башлы малай килде...»	110
Атарга түгел акларга!	111
Кызыл китап	111
Шигыремнең күчермәсен сорый	113
Жавап	114

Фәүзия Бәйрәмова монологы	115
Кан алу	116
«Утымны, учакларымны...»	117
Синме?	118
Әнисә Нурисламова монологы	118
Куян баласы	120
«Кешеләрне яклаганда кыйнадылар...»	120
Гөлнур Хәйруллина монологы	121
«Кайтып життем бу дөнъяның...»	122
«Күңелемдә барны барлап яшим...»	122
«Көрәшләрдә һәлак булган изге жаннар...»	123
«Жирдән киткән изге жаннар...»	123
«Сукма син кешегә!..»	123
Шәкүр Вафин монологы	124
«Оныттыңмы әллә?...»	125
«И таралган татарлар...»	126
«Белә торып минем хәлләремне...»	127
«Авырсынмый миңа да таш куегыз...»	127
«Сулышы бар әле...»	128
Тарих китабыннан	128
«Каныгызда үлеп бара жаным...»	129
«Үлгәннәрдән ирләр үч алмый» дип...»	129
«Су төбендә күрдәм сары йөземне...»	129
«Азатлыкка табан ярысып бардык...»	130
Бер шигырь китабын укыгач	131
Кетә тор	131
Әнкә каргышы	131
Уяныр идем әле	132
«Дәшәрмен теге дөнъядан...»	132
«Денен сатты...»	132
«Күңелем — күл...»	133
«Бар гөлләргә гомер биреп...»	133
«Бозлар гына китсен әле...»	134
«Кемнәр кая китеп бара...»	134
«Яшеннәр яңгырашыннан...»	135
«Жаныңның гомерлек догасын...»	136
Әби	137
Әлфиягә мәдхия	139
«Берсе озын аның, берсе — кыска...»	140
«И пәйгамбәр шагыйрь...»	140
«Үзең гаепле син, үзең генә...»	140
«Дуслык дигән бәхет тө бар — дуслашыгыз...»	140
«Умырзаялар белмиләр сары көзне...»	140
«Бәхет дигән бәйрәмнәрне көтәсезме?...»	141
«Үлемгә каршы нәфрәт кирәкме...»	141
«Хакыйкәтне жанда яшәткәнгә...»	141
«Көчле анда синең команда...»	141
Тауларына менсәң, жил бәрә	142
Уйлана егет, уйлана	142

«Үзөккө үттең инде, жыл...»	143
Мостай ага Кәримгә хат	144
Най!	146
«Бик кызык иттең әле син...»	147
«Күргәннәрне шундук сокландыра...»	147
Кара сакал турында такмаклар	148
«Дүрт йөз елга чигенәм дә...»	149
«Жәйләремдә чәчәк ата жәйләрең...»	150
«Сабыр төбө — сары алтын икән, ди...»	150
«Кояшымны чыгармыйча тора...»	151
«Соңгы сулыш белән барсы үлө...»	151
Теге	152
«Сахалинда жир тетрәгән бүген...»	152
Фәннур Сафин	153
«Йөрдең син күченеп илләрдән илләргә...»	154
Арыслан	154
«Тургайларым кайтты менә, тургайларым...»	156
«Кулларына балта алдылар...»	156

Поэмалар

Карга каргышы	158
Карачкы	161
Исәннәр моңы	189
Язлар быел соңга калды	206
«Аучылар кибете»ндә	211
Бишташ	223

Балалар өчен шигърьләр

Балалар гимны	248
Сораса әгәр буран	248
Безнең Айдар түгел бу	249
Китә генә күрмәсен	250
Бар икән белмәүчеләр	251
Куркам	252
Маэмай да елый	252
Бар да таний Вәлине	253
Ләйлә хәйләсе	254
Күчтәнәч	255
Капитан	255
Мә, ал, дидек, алманы	257
Әлли-бәлли	258
Бал корты	259
Алмалы жәй	260
Күзе бармыни?	261
Кем кызарды?	262
Биибез	263
Яңгырлы көн	264
Шүрәле	265
Бабай белән бәбәй	266